

Тарасова Т. О., к.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Харківський державний університет харчування та торгівлі, м. Харків
Волошан І. Г., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку
Харківський національний економічний університет, м. Харків

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ТОВАРОРУХУ

Розвиток системи бухгалтерського обліку та програмного забезпечення сприяв виникненню нових облікових номенклатур та збільшенню кількості форм первинних документів. Відомості про господарську операцію вносяться до первинного документу та формують його реквізитний набір.

Торгівля як галузь господарства, забезпечує обіг товарної маси, її рух зі сфери виробництва до сфери споживання. Тому документування товарних операцій є особливістю бухгалтерського обліку в торгівлі, що дозволяє здійснювати суцільне спостереження за процесом товароруху та формувати обліково-інформаційного забезпечення управління товарними операціями.

Під час дослідження реквізитного набору паперових та електронних форм первинних документів підприємств торгівлі було визначено, що первинні документи складаються з обов'язкових та додаткових реквізитів. Деякі форми не містять у своєму складі достатньої кількості обов'язкових реквізитів, які регламентовані, а кількість додаткових реквізитів є обтяжливою та дублюючою. Також варто відзначити, що перелік додаткових реквізитів залежить від об'єкту обліку, тому різні об'єкти обліку мають різний кількісний обсяг додаткових реквізитів.

Перелік обов'язкових реквізитів первинних документів визначено ч. 2 ст. 9 Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність [1] і п. 2.4 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [2], а також обґрунтовано теорією бухгалтерського обліку [3]. Наведені джерела обов'язкових реквізитів дещо відрізняються між собою, але тільки в деталях. Ми вважаємо, що вони доповнюють один одного і не можна віддати перевагу одному з них.

Окрім стандартного набору реквізитів, що рекомендується формами первинних документів, кожне підприємство може сформувати додатковий набір реквізитів, необхідний для формування інформаційного забезпечення господарської діяльності з метою передавання знань у часі. Але необхідно пам'ятати, що збільшення кількості реквізитів збільшує витрати часу на їх складання та обробку та засмічує систему обліку додатковими даними.

Значна кількість реквізитів в первинному документі з обліку товарних операцій вимагає певного підходу до його будови. Форма і логіка розміщення реквізитів первинного документа повинні відповідати першооснові бухгалтерського обліку, а саме економічній сутності господарського факту.

Відповідно до п. 2.7 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [2] первинні документи повинні бути складені на бланках типових форм, затверджених Міністерством статистики України, окремими міністерствами чи розроблені самостійно. Позитивною стороною самостійно розроблених форм є всебічний облік численних нюансів торговельних операцій. Тому використання таких форм у більшості випадків є доцільним.

Таким чином, кожному торговельному підприємству необхідно визначитися з метою документування та обсягом необхідної облікової інформації; визначити розмір первинного документу та порядок розташування реквізитів; сформуувати форму (бланк) первинного документу. На рис. 1. запропоновано алгоритм розробки первинного облікового документу.

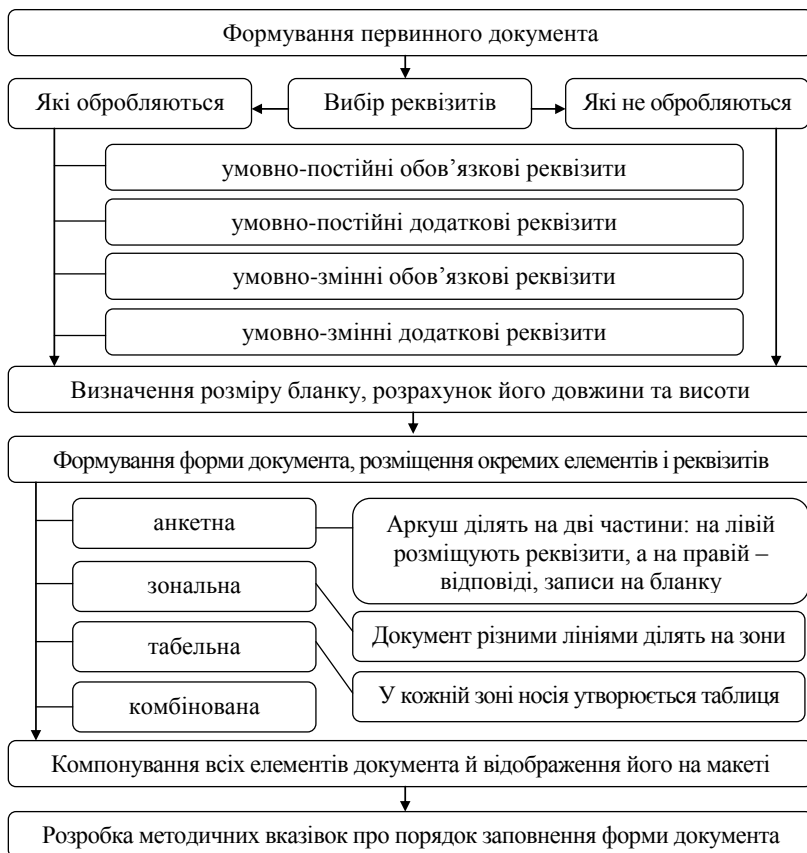

Рис. 1. Алгоритм розробки форми первинного облікового документу

Отже одним з пріоритетних напрямів вдосконалення первинного обліку є розробка послідовності складання кожного первинного документу з урахуванням мінімізації витрат часу на їх створення та обробку. А саме: визначення переліку робіт щодо оформлення його характеристик і ознак; встановлення складу осіб, відповідальних за своєчасне і правильне складання документів; визначення часу виконання робіт над документом; застосування

технічних засобів, що використовуються при складанні первинного документа; визначення механізму передачі документа на етапах його обробки; призначення відповідальної особи за документообіг.

Література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. № 996-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 від 24.05.95 затверджене наказом МФУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/-z0168-95>.
3. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. – Житомир: ПП «Рута», 2000. – 326 с.

Яремич Н.Р.

студентка спеціальності «Облік і аудит»

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ТА ОБЛІКУ ГУДВІЛУ

Характерною рисою сучасної економіки є зростання кількості угод з придбання і злиття підприємств. В зв'язку з цим виникає необхідність подальшого розвитку застосування такої категорії як гудвіл. Наприклад, купуючи крамницю, розташовану в центрі міста, (що гарантує новому власникові більший потік покупців порівняно з іншими торговими точками), покупець мусить заплатити ціну, яка перевищує балансову вартість активів, тому що очікує в майбутньому отримати певні додаткові економічні вигоди від вигідного розташування крамниці.

Основною метою тез є дослідження економічного змісту категорії «гудвіл» та відображення його в обліку.

Категорія гудвіл ввійшла в обіг у 1891 р., коли англійський бухгалтер Ф. Мор вперше запропонував оцінювати гудвіл виходячи з розміру генерованих ним додаткових доходів. Разом з цим виникли проблеми, що залишаються актуальними і сьогодні – оцінка гудвілу та відображення його в обліку і звітності, визнання гудвілу активом, його амортизація.

Порядок визначення гудвілу в бухгалтерському і в податковому обліку відрізняється. У податковому обліку, гудвіл - це нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною і балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає внаслідок використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів (робіт, послуг), нових технологій тощо. Вартість гудвілу не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл.

У бухгалтерському обліку відповідно до П(С)БО 19 [2], гудвіл - це перевищення вартості придбання над справедливою вартістю придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань на дату придбання.